

kancelarie rp

kancelarierp.pl

Kancelarie RP to nowa jakość w usługach prawnych. Sieć prawna zrzesza dynamicznie rozwijające się, w pełni niezależne kancelarie ze wszystkich województw, a doświadczeni specjaliści udzielają kompleksowej pomocy prawnej.

Sześć lat na zgłaszanie pretensji

KODEKS CYWILNY | Po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia wobec konsumenta.

MATEUSZ SUDOWSKI

Ustawa z 13 kwietnia 2018 r. o zmianie kodeksu cywilnego i niektórych innych ustaw (DzU z 2018 r., poz. 1140), znacząco zmienia zasady rządzące przedawnieniem roszczeń cywilnych, w szczególności zaś roszczeń przysługujących przeciwko konsumentom, a więc zgodnie z definicją kodeksową przeciwko osobom fizycznym dokonującym z przedsiębiorcą czynności prawnych niezwiązanych bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub zawodową. Nowe przepisy obowiązują od 9 lipca 2018 r.

Nowe terminy

Znacząco skrócono podstawowy termin przedawnienia roszczeń z dotychczas obowiązującego okresu 10-letniego liczonego od dnia wymagalności roszczenia do sześciu lat. Zmiana okresów przedawnienia dotyczy również roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczeń stwierdzonych ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd. Bez zmian pozostaje przy tym trzy letni termin przedawnienia przewidziany dla roszczeń pozostających w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą czy roszczeń okresowych.

Zasady obliczania

Art 118 k.c. w nowym brzmieniu przewiduje odrębną od dotychczasowej metodę obliczania upływu terminu przedawnienia wskazując, iż koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Zmiana ta jest o tyle znacząca, iż do tej pory obliczanie terminu przedawnienia oparte było o ogólne zasady wyrażone przede wszystkim w art. 112

k.c., zgodnie z którym termin oznaczony w latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Odebranie zasad obliczania terminu przedawnienia od tej ogólnej reguły obliczania terminów poprzez wprowadzenie normy o szczególnym charakterze oznaczać może praktyczne wydłużenie terminu przedawnienia do ostatniego dnia roku kalendarzowego, w którym faktycznie upłynął termin przedawnienia. Najwidoczniej i najdotkliwiej tę sytuację mogą odczuć dłużnicy, którym termin przedawnienia liczony według zasad określonych w art. 112 k.c. upłynąłby na początku roku kalendarzowego, gdyż wobec jednoznacznego brzmienia normy art. 118 k.c. jego koniec musi być oznaczony dopiero na ostatni dzień tego roku.

RZECZPOSPOLITA
TYDZIEŃ TEMU PISALIŚMY O:

Wiktor Wesołowski, Paulina Majewska: Oprócz ujawniania i wykorzystywania poufnych danych, czym zabronionym będzie także niezgodne z przepisami „pozyskanie” informacji stanowiących tajemnicę firmy.
Artykuł dostępny:
kancelarierp.pl/baza-wiedzy

Rozstrzygając problemy międzyczasowe związane z wprowadzeniem nowych przepisów, ustawa z 13 kwietnia 2018 r. stanowi, iż do roszczeń nieprzedawnionych na dzień jej wejścia w życie (tj. 9 lipca 2018 r.) stosuje się przepisy w nowym brzmieniu. Wobec znaczącego skrócenia terminów przedawnienia ustawa nowelizująca przewiduje, iż bieg terminu przedawnienia dla poszczególnych roszczeń rozpoczyna się z dniem wejścia w życie teże ustawy. Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie, zgodnie z ustawą, nastąpi z upływem tego wcześniejszego terminu. Jest to podstawowa reguła

•ZDANIEM AUTORA

Mateusz Sudowski

advokat
Kancelaria Adwokacka
Advokat Jarosław Klimont

Nowa regulacja dotyczy skutków, jakie upływ terminu przedawnienia niesie dla możliwości dochodzenia roszczeń przysługujących przeciwko konsumentom. Czyni ona koniecznym określenie sytuacji prawnej roszczeń, które przed wejściem w życie ustawy uległy już przedawnieniu. Przepis ustawy nowelizującej przewiduje w tej kwestii, iż roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w przepisach kodeksu cywilnego, w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą. Ustawodawca przyjął więc, uprzywilejowując pozycję konsumentów, iż z dniem wejścia w życie nowych przepisów z mocy prawa wobec roszczeń przeciwko konsumentom, co do których termin przedawnienia upłynął wcześniej, utracona zostanie możliwość dochodzenia ich w postępowaniu cywilnym, oczywiście z wyłączeniem ustawowo wprowadzonego, wyjątku od tej zasady. ©

międzyczasowa zaadaptowana na potrzeby wprowadzanych zmian i klarująca sytuację w obrocie cywilnoprawnym.

Konsekwencje przedawnienia

Podstawową jednak zmianą w stosunku do dotychczasowych przepisów z punktu widzenia zarówno praw konsumentów jak i samego modelu przedawnienia, jest wprowadzenie przez nową regulację art. 117 § 2¹ k.c., zgodnie z którym po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Jest to zatem, przynajmniej w wypadku roszczeń kierowanych przeciwko konsumentom, odejście od funkcjonującej dotychczas zasady, iż ten przeciwko któremu kierowane jest roszczenie, może uchylić się od jego spełnienia i zaspokojenia, a zatem, iż przedawnienie stwarza pomiędzy stronami stan zobowiązania naturalnego i realizowane jest prawem dłużnika do podniesienia przeciwko wierzycielowi tego konkretnego zarzutu. W momencie wejścia w życie przepisu art. 117 § 2¹ k.c. przedawnienie roszczeń przeciwko konsumentom, kreuje nie tyle możliwość podniesienia

zarzutu (z którego to prawa dłużnik może skorzystać, bądź nie w zależności od swojej woli), a stan w którym niemożliwym jest domaganie się spełnienia świadczenia na jakiegokolwiek drodze sądowej, a zatem de facto niweczącym możliwość dochodzenia roszczenia.

Połączenie tej regulacji z nowym wymogiem formalnym dla pozwów składanych w postępowaniu cywilnym, poprzez dodanie przez ustawę nowelizującą przepisu art. 187 § 1 pkt 1¹ k.p.c. obowiązku wskazania w piśmie procesowym inicjującym postępowanie terminu wymagalności roszczenia, tworzy zatem wobec konsumentów swoistą barierę ochronną przeciwko dochodzeniu przez wierzycieli roszczeń, których terminy wymagalności częstokroć przekraczają nawet dotychczas obowiązujące terminy 10 letnie, bądź w przypadku podmiotów prowadzących działalność gospodarczą utrzymane terminy trzy letnie.

Wyjątki od zasad

Ustawa nowelizująca wprowadza do kodeksu cywilnego nowy przepis, który daje w wyjątkowych wypadkach możliwość dochodzenia rosz-

czenia przedawnionego przeciwko konsumentom, który jednak przepis nie jest instytucją nieznaną orzecznictwu sądowemu. Zgodnie bowiem z nowym art. 117¹ § 1 k.c. w wyjątkowych przypadkach sąd jest uprawniony nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności i po rozważeniu interesów obu stron. Przy czym § 2 tego przepisu daje przykład przesłanek jakimi powinien kierować się sąd przy rozważaniu zasadności przedawnienia roszczenia w postaci: długości terminu przedawnienia, długości okresu pomiędzy upływem terminu przedawnienia a dochodzeniem roszczenia czy charakteru okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez wierzyciela. Wskazana regulacja stanowi zatem wyłom w nowotworzonych zasadach rządzących przedawnieniem roszczeń przysługującym konsumentom i tworzy wierzycielom możliwość domaganie się przed sądem zasądzenia przedawnionej wierzytelności z powołaniem na względy słuszności i interesy stron.

Konsekwencją wprowadzenia nowych terminów przedawnienia było również wprowadzenie regulacji dotyczących stosunków prawnych powstałych w tym zakresie przed wejściem w życie nowelizowanych przepisów normujących przedawnienie roszczeń, wynikających ze stosunków prawnych, gdzie stroną są konsumenci. Ustawodawca przewidział zatem, iż nowelizacja przepisów wymaga rozwiązania kwestii roszczeń przysługujących samym konsumentom i w tym względzie art. 5 ustawy nowelizującej wskazuje, iż jeżeli roszczenie przysługujące konsumentowi powstało przed dniem wejścia w życie teże ustawy zastosowanie dla określenia terminów przedawnienia tych roszczeń znajdują przepisy kodeksu cywilnego w brzmieniu dotychczasowym. Wobec skrócenia terminów przedawnienia rozwiązanie to jest jednoznacznie prokonsumentne i nastawione na ochronę praw tej kategorii uczestników obrotu prawnego i gospodarczego. ©